

ADVIES Nr. 1.505

Zitting van dinsdag 21 december 2004

Evaluatie van de Gelegenheidsarbeid in de horecasector

x x x

2.107-1

A D V I E S Nr. 1.505

Onderwerp : Evaluatie van de Gelegenheidsarbeid in de horecasector

In een brief van 29 november 2004 heeft mevrouw F. Van den Bossche, minister van Werk, eraan herinnerd dat het koninklijk besluit van 27 mei 2003 betreffende Gelegenheidsarbeid in de ondernemingen die onder het paritair comité voor het hotelbedrijf ressorteren, voor de toepassing van de sociale zekerheid met ingang van 1 juli 2003 een regeling van Gelegenheidsarbeid in de horecasector heeft ingevoerd. Die regeling houdt op te bestaan op 31 december 2004.

De minister merkt op dat in artikel 4 van dat koninklijk besluit is bepaald dat het paritair comité voor het Hotelbedrijf en de Nationale Arbeidsraad uiterlijk 31 oktober 2004 een evaluatierapport bezorgen aan de minister van Werk over dat stelsel van Gelegenheidsarbeid in de sector van het hotelbedrijf.

De commissie Sociale Zekerheid werd met de bespreking van dat dossier belast.

Op verslag van die commissie heeft de Raad op 21 december 2004 het volgende eenparige advies uitgebracht.

x x x

ADVIES VAN DE NATIONALE ARBEIDSRAAD

I. AANHANGIGMAKING EN RETROACTA

A. Aanhangigmaking

Mevrouw F. Van den Bossche, minister van Werk, heeft bij brief van 29 november 2004 de Raad verzocht een evaluatierapport en een advies uit te brengen over een stelsel van vermindering van de werkgevers- en werknemersbijdragen voor de sociale zekerheid voor Gelegenheidsarbeid in de sector van het hotelbedrijf. Dat stelsel werd bij koninklijk besluit van 27 mei 2003 ingevoerd voor de periode van 1 juli 2003 tot 31 december 2004.

Dat koninklijk besluit bepaalt dat de socialezekerheidsbijdragen die verschuldigd zijn voor de Gelegenheidswerknemers of "extra's" die door een werkgever van de sector van het hotelbedrijf worden tewerkgesteld, worden berekend op een forfaitair dagloon van 21 euro op voorwaarde dat de tewerkstelling maximum 45 arbeidsdagen per kalenderjaar bedraagt, dat die arbeidsdagen samenvallen met een van de 45 piekdagen die de werkgever vermeldt in het aanwezigheidsregister en dat de betrokken werknemer in het lopende en het eraan voorafgaande kwartaal geen gewone arbeid heeft verricht in die sector.

In artikel 4, derde alinea van dat koninklijk besluit is verder het volgende bepaald : "Tegen uiterlijk 31 oktober 2004 bezorgen het paritair comité voor het Hotelbedrijf en de Nationale Arbeidsraad een evaluatierapport aan de minister van Werkgelegenheid over dit stelsel van Gelegenheidswerk voor de sector van het hotelbedrijf."

De minister wijst erop dat het genoemde evaluatierapport van belang is voor het al dan niet verlengen van die regeling.

B. Retroacta

De Raad herinnert eraan dat hij zich in advies nr. 1.433 van 4 februari 2003 heeft uitgesproken over een ontwerptekst die nadien het voornoemde koninklijk besluit van 27 mei 2003 is geworden.

In dat advies wierp de Raad een aantal principe- en technische kwesties op, onder andere de gevolgen en de kosten voor de sociale zekerheid.

Tot besluit merkte hij op dat "het huidige stelsel van de "extra's" in de horecasector werd uitgewerkt op verzoek van de sociale gesprekspartners van die sector, om in te spelen op hun specifieke behoeften" en drong hij aan op "de naleving van het evenwicht dat reeds enkele jaren in de sector van het hotelbedrijf is bereikt, onder meer wat de controlemechanismen betreft".

Ook was het volgens de Raad niet gepast dat dringend een koninklijk besluit werd vastgesteld terwijl er technisch gezien twee zaken mee gemoeid waren, eensdeels de vereenvoudiging van het stelsel van de "extra's" en anderdeels de vereenvoudiging en modernisering van de sociale administratie bij te houden door de werkgevers.

Gelet op de principe- en technische kwesties die de voorgelegde ontwerptekst deed rijzen, met name de gevolgen van een dergelijke verordenende tekst voor de sociale zekerheid in haar geheel, was het volgens de Raad wenselijk te wachten op het resultaat van de besprekingen die op sectorniveau aan het ontwerp van koninklijk besluit zouden worden gewijd en drukte hij de wens uit opnieuw te worden geraadpleegd over een aangepaste versie van dat ontwerp.

II. STANDPUNT VAN DE RAAD

A. Inleiding

In de eerste plaats betreft de Raad dat geen gevolg werd gegeven aan zijn verzoek in advies nr. 1.433 om opnieuw te worden geraadpleegd over een nieuwe versie van het ontwerp van koninklijk besluit. Hij constateert niettemin dat in het koninklijk besluit van 27 mei 2003 rekening werd gehouden met sommige opmerkingen die hij in dat advies had geformuleerd.

Verder heeft hij akte genomen van de brief van 10 december 2004 van de voorzitter van het paritair comité nr. 302 voor het hotelbedrijf met betrekking tot de evaluatie waarvan in het genoemde koninklijk besluit sprake is.

B. Eigenlijke standpunt van de Raad

De Raad merkt op dat het genoemde koninklijk besluit van 27 mei 2003 voorziet in een evaluatie van het ingevoerde stelsel van gelegenheidsarbeid in de sector van het hotelbedrijf.

Hij wijst erop dat voor een dergelijke evaluatie eerst relevante, volledige en bruikbare cijfers nodig zijn. Hij constateert echter en betreurt ook dat hij die gegevens noch werkdocumenten heeft ontvangen, hoewel hij daarop had aangedrongen bij de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid.

De Raad vindt dan ook dat hij moeilijk tot een evaluatie kan overgaan omdat hij niet beschikt over voldoende statistische gegevens. Hij kan zich dus niet uitspreken over de vraag of het wenselijk is het stelsel blijvend te maken. Het is volgens hem evenwel geraden dat de verordenende regeling wordt verlengd, maar dan wel voor een bepaalde tijd, namelijk tot 31 december 2005.

In die tijd zouden de bevoegde instanties in staat moeten zijn om op zijn laatst in juni 2005 volledige, bruikbare en betrouwbare gegevens te bezorgen aan het paritair comité voor het hotelbedrijf en de Nationale Arbeidsraad. Die gegevens zouden vooral moeten slaan op :

- het aantal werkgevers die van dat stelsel gebruikmaken (uitgesplitst naar grootte van de onderneming);
- het aantal betrokken werknemers, met een duidelijk onderscheid tussen degenen die rechtstreeks door de werkgever in dienst worden genomen en de uitzendkrachten;
- een vergelijking ex ante/ex post tussen de tewerkstelling van "extra's" in het kader van het koninklijk besluit van 27 mei 2003 en de gelegenhedswerknemers in het kader van het koninklijk besluit van 13 november 1997 betreffende het bijhouden van een aanwezigheidsregister in de ondernemingen die onder het paritair comité voor het hotelbedrijf ressorteren; dit impliceert dat er gegevens moeten worden verstrekt over de ontwikkeling van de tewerkstelling van de "traditionele" gelegenhedswerknemers;
- de ontwikkeling van de werkgelegenheid in de sector volgens soort van arbeids-overeenkomst;
- het aantal aangegeven piekdagen.

Volgens de Raad zouden die gegevens betrekking moeten hebben op de laatste twee kwartalen van 2003 (d.w.z. sedert de inwerkingtreding van het stelsel), de vier kwartalen van 2004 en voorzover mogelijk het eerste en tweede kwartaal van 2005. Door de gegevens met betrekking tot heel die periode in aanmerking te nemen zouden eensdeels de statistische gevolgen kunnen worden vermeden van de moeilijkheden die inherent zijn aan de toetreding van de werkgevers tot een nieuw systeem van vermindering van socialezekerheidsbijdragen en zou anderdeels rekening kunnen worden gehouden met seizoenschommelingen.

Op basis daarvan zou een evaluatie mogelijk moeten zijn door het paritair comité voor het hotelbedrijf en later ook door de Nationale Arbeidsraad.

De Raad vindt dat met het oog op die evaluatie een proactieve demarche van het paritair comité voor het hotelbedrijf noodzakelijk is, zowel om de gewenste informatie bijeen te brengen als voor een geregelde controle van het stelsel. Die controle zou moeten gebeuren op basis van een regelmatige analyse van de beschikbare gegevens en zou rekening moeten houden met de bekommelingen van de sector. Verder zou de sector van het hotelbedrijf zijn evaluatie uiterlijk 31 oktober 2005 moeten afronden. Op die manier zouden de sociale gesprekspartners op centraal niveau zich met kennis van zaken moeten kunnen uitspreken.

Inhoudelijk moet de evaluatie volgens de Raad betrekking hebben op verschillende elementen, waaronder zeker :

- de kosten en de gevolgen voor de sociale zekerheid;
- de voorwaarden inzake identificatie van de betrokken werknemers;
- de kwaliteit en de kwantiteit van Gelegenheidsarbeid als bedoeld in het koninklijk besluit van 27 mei 2003, met inbegrip van de gevolgen van het aldus ingevoerde stelsel voor het witten van onregelmatige arbeid, de ontwikkeling van die gevolgen en de eventuele verschuivingen van de "gewone" Gelegenheidsarbeid naar "super-extra's";
- de plaats van de uitzendsector in dat stelsel;
- de ontwikkeling van de werkgelegenheid in de sector volgens soort van arbeids-overeenkomst.

De Raad brengt dienaangaande in herinnering dat die punten al grotendeels zijn geïdentificeerd in zijn advies nr. 1.433 van 4 februari 2003.
